

Idrotten vill

– en sammanfattning av
idrottsrörelsens idéprogram

Antagen av RF-stämman 2009

Innehållsförteckning

Inledning	2
Idrottens verksamhetsidé, vision och värdegrund	4
Bra i idrott och bra idrott	8
Idrotten i samhället	15
Idrott för barn	18
Idrott för ungdom	21
Idrott för vuxna	25
Det ideella ledarskapet	28
Stöd till lokal utveckling	30
Stöd till internationell utveckling	32
Forskning och utveckling	34

Inledning

Till dig som vill veta mer om idrottsrörelsen

Tips!

Vad är Idrotten vill?

Idrotten vill handlar om idrottens idé. Idrotterna som är medlemmar i Riksidrottsförbundet har skapat gemensamma riktlinjer för idrottens utformning i förbund och föreningar. Den första versionen av *Idrotten vill* kom till 1995. Sedan dess har många specialidrottsförbund antagit egna program. Lokala föreningar över hela landet har tagit *Idrotten vill* som utgångspunkt för sina policy-skrivningar – och därmed sin verksamhet.

Det är på den lokala nivån, i idrottens föreningsliv, som idrottsverksamheten får sin slutgiltiga form. Du som läser denna skrift har en viktig roll i att vara med i den ständiga utvecklingsprocessen som gör det möjligt för oss att gemensamt göra svensk idrott till världens bästa.

Läs *Idrotten vill* och bilda dig en uppfattning om vad svensk idrott gemensamt strävar mot. Använd häftet *Idrotten vill – vad vill vi?* som en vägledning och samtala om ert förbunds eller förenings verksamhet i förhållande till *Idrotten vill*.

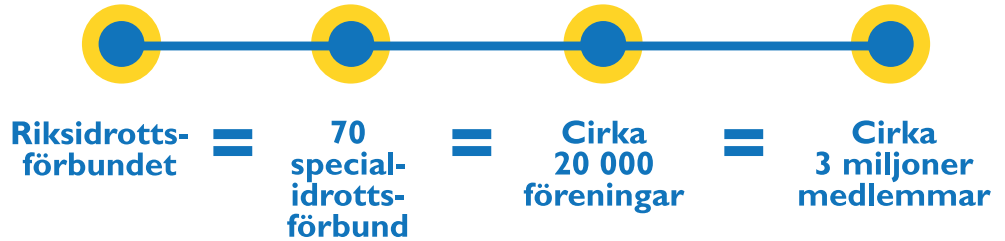
Mer information

Idrotten vill finns att läsa i sin helhet på www.rf.se, eller att beställa från kundtjanst@rf.se och 08-699 60 00. Här beställer du också *Idrotten vill – vad vill vi?*

Jobba vidare med frågan och kontakta SISU Idrottsutbildarna som arbetar med att utbilda och utveckla idrotten. De finns över hela landet.

Läs mer på www.sisuidrottsutbildarna.se

Idrottens organisation

Riksidrottsförbundet har medlemmar som kallas specialidrottsförbund. Runt om i landet finns förbundens idrottsföreningar, som tillsammans har cirka 3 miljoner medlemmar. Läs mer på www.rf.se

Idrottens verksamhetsidé

Idrott är

fysisk aktivitet som vi utför för att kunna ha roligt, må bra och prestera mera.

Idrott består av

träning och lek, tävling och uppvisning.

Idrotten ger

fysisk, psykisk, social och kulturell utveckling.

Vi organiserar vår idrott

i självständiga föreningar och förbund som tillsammans utgör en fri och frivillig folkrörelse förenad i Riksidrottsförbundet.

Vi delar in vår idrott

efter ålder och ambitionsnivå. Med barnidrott avser vi i allmänhet idrott till och med tolv års ålder. Med ungdomsidrott avser vi idrott för tonåringar 13-20 år. Med vuxenidrott avser vi idrott för dem som är över 20 år.

I barnidrotten leker vi och ger barnen tillfälle att pröva på olika idrotter. Att ge barnen möjlighet till allsidig idrottsutveckling är normgivande för verksamheten. Tävling är en del av leken och ska alltid ske på barnens villkor.

I ungdomsidrotten och vuxenidrotten skiljer vi på breddidrott och elitinriktad idrott.

I den elitinriktade idrotten är prestationsförbättring och goda tävlingsresultat vägledande.

I breddidrotten är hälsa, trivsel och välbefinnande normgivande, även om prestation och tävlingsresultat ofta tjänar som sporre.

Vi är en samlad idrottsrörelse

som verkar för samma vision och värdegrund, den genomsyrar alla förbund och föreningar, såväl bredd som elit. Vi värnar om den svenska idrottsrörelsens tradition där elit- och breddverksamhet sker i en nära samverkan, som ger inspiration, utveckling och livskraft. Inom idrottsrörelsen respekterar alla förbund och föreningar, såväl elit som bredd varandras roller och verksamhetsvillkor.

Idrotten följer

FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna, FN:s konvention om barns rättigheter (Barnkonventionen) och FN:s internationella konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Idrottens vision

Svensk idrott - världens bästa

Svensk idrott vill vara bäst i världen för alla på alla nivåer. Vi vill ständigt utvecklas och förbättras både till form och innehåll. Det bygger på en självstyrande och samlad idrottsrörelse med starka förbund och föreningar samt en utbildningsverksamhet i världsklass.

Idrottens värdegrund

Glädje och gemenskap

Glädje och gemenskap är starka drivkrafter för att idrotta. Vi vill bedriva och utveckla all verksamhet så att vi ska kunna ha roligt, må bra och prestera mera.

Demokrati och delaktighet

Föreningsdemokratin innebär att alla medlemmars röst har lika värde. Delaktighet innebär att alla som deltar får vara med och bestämma om och ta ansvar för sin verksamhet. Demokrati och delaktighet ska utövas jämställt och oavsett bakgrund.

Allas rätt att vara med

Allas rätt att vara med innebär att alla som vill ska kunna vara med utifrån sina förutsättningar. Alla som vill, oavsett nationalitet, etniskt ursprung, religion, ålder, kön eller sexuell läggning samt fysiska och psykiska förutsättningar, får vara med i föreningsdriven idrottsverksamhet.

Rent spel

Rent spel och ärlighet är en förutsättning för tävlande på lika villkor. Det innebär att hålla sig inom ramarna för överenskommelser och en god etik och moral. Att verka mot fusk, doping och en osund ekonomi, mot mobbning, trakasserier och våld såväl på som utanför idrottsarenan.

Bra i idrott och bra idrott

Vi vill på alla nivåer bedriva vår idrott så att den utvecklar människor positivt såväl fysiskt och psykiskt som socialt och kulturellt.

Fysisk utveckling

Kroppen är skapad för aktivitet. Idrott är fysisk aktivitet. Därför är idrott bra och utvecklande för oss människor. Genom idrottsverksamheten tränar vi och utvecklar kroppen så att vi mår bra och kan prestera mera såväl på idrottsbanan som i vardagen. Idrotten har på så sätt stor betydelse för folkhälsan.

Psykisk utveckling

Idrott svarar mot djupt liggande mänskliga behov.

I idrotten får vi utlopp för glädje och spontanitet, vi trivs och mår bra.

Människan behöver utmaningar och mål att sträva efter. Idrott är utmanande och spännande. I idrotten finns ett inbyggt tävlingsmoment som inspirerar oss att testa våra gränser, att uppnå bättre resultat och att prestera mer. Att nå ett uppsatt mål skänker tillfredsställelse oavsett nivå. Att kämpa tillsammans med andra för att nå detta mål ger erfarenheter som är värdefulla på livets alla områden.

Idrott rätt bedriven är bra för barn. Forskningsresultat visar att idrottsaktiviteter medverkar till barns allsidiga utveckling, såväl fysiskt som intellektuellt. Därför bör alla barn ha möjlighet att idrotta varje dag – i skolan, i föreningen eller spontant i bostadsområdet.

Social utveckling

Idrott ger gemenskap. För många är kamratskapet i föreningen ett avgörande skäl att engagera sig. De får i föreningen en trygg social gemenskap. Barn och ungdomar lär

sig att respektera och umgås med andra människor, också över generationsgränser, kulturella och etniska gränser. Genom ledarna får de positiva vuxna förebilder. Samhörigheten i föreningen motverkar människors isolering. Idrott i förening ger därmed ett mervärde som ska vara tillgängligt för alla.

Kulturell utveckling

På de flesta orter i landet finns en eller flera idrottsföreningar. Genom sin verksamhet bidrar de till bygdens utveckling och skapar en värdefull identifikation med orten.

Idrotten är en central och folkjär del av vårt svenska kulturarv.

Idrotten har genom sin oregisserade dramatik, samhörighetskänsla och elitutövarnas skicklighet en stark attraktionskraft på människor i alla samhällsskikt och i alla åldrar. Som förebilder är elitidrottarna av stort värde för barn och ungdomar.

Idrott är bra ...

...men eftersom idrott betyder så mycket i så många människors liv är det också viktigt att den bedrivs på ett bra sätt. Idrottsrörelsen strävar därför efter att kontinuerligt utveckla och förbättra verksamheten och anpassa den efter de utövarnas behov och önskemål.

Demokrati

Varje deltagare ska, inom de ramar som är tillgängliga, få möjlighet att utvecklas efter sina och den egna gruppens önskemål. Detta uppnås genom att alla medlemmar, oavsett ålder, kön eller etnisk bakgrund, är delaktiga i de beslut som formar deras verksamhet. En viktig del av idrottsrörelsens demokratiska fostran är att varje medlem, utifrån sina åldersmässiga och andra förutsättningar, kan påverka genom att ta ansvar för sig själv och sin grupp, såväl genom en demokratiskt uppbyggd mötesverksamhet som i den vardagliga träningen och tävlingen. Särskilt

gäller detta barn och ungdomar, som därmed i idrottsföreningen får tidig träning i demokratins grundläggande spelregler.

Utveckling

Idrottens föreningsliv är en viktig miljö för lärande för många barn och ungdomar. Vi ska med en genomtänkt verksamhet påverka attityder och värderingar på ett positivt sätt. Särskilt viktigt är att verksamheten är utformad så att barn lär sig respektera varandra som kamrater och medtävlare. Därmed motverkas aktivt mobbning, trakasserier och alla former av diskriminering. Att glädjas åt varandras framgångar och stötta varandra vid motgångar är viktiga delar i idrottsgemenskapen.

Jämställdhet

Idrotten är lika viktig för kvinnor som för män, för flickor som för pojkar. Och alla är lika viktiga för idrotten. Därför ska det inom idrottsrörelsen finnas jämställdhet mellan könen. På grund av de olika fysiska förutsättnin-

garna finns det inom många idrotter skäl att tävlingsmässigt skilja på män och kvinnor. Men det ska finnas lika möjligheter för alla, oavsett kön, att utöva idrott vilket kräver att kvinnlig och manlig idrott värderas och prioriteras på ett likvärdigt sätt och att resurser fördelas rättvist. All verksamhetsplanering bör ske utifrån ett medvetet jämställdhetsperspektiv. Det är viktigt att ansvaret för utvecklingen delas genom att såväl kvinnors som mäns erfarenheter och värderingar som ledare tas tillvara på alla nivåer inom idrottsrörelsen. Uppdrag ska också fördelas och utformas så att både kvinnor och män kan medverka.

Idrott för alla

Målet idrott för alla gäller även personer med funktionshinder. Fysisk träning kan vara särskilt betydelsefull för dessa eftersom deras möjligheter till naturlig rörelseträning ofta är begränsad. För att var och en med funktionshinder ska få möjlighet att idrotta efter sina förutsättningar och ambitionsnivåer krävs anläggningar och sociala gemenskaper som är tillgängliga för alla.

Funktionshinder får aldrig glömmas bort vid fördelningen av resurser. Idrottens ledarkurser och utbildningsmaterial måste spegla situationen också för personer med funktionshinder, såväl synliga som osynliga.

Respekt för andra

Idrotten är till sin idé internationell. Idrottsligt utbyte mellan olika nationer på alla nivåer breddar våra kontaktytor. Den ökar vår förståelse för andra kulturer, och stärker samverkan mellan människor över nationsgränserna. Genom att idrottens språk är universellt kan idrottsrörelsen via föreningarna bidra till att integrera invandrare i det svenska samhället. Människor med olika etniskt ursprung, nationalitet och religion kan med idrottsgemenskapen som utgångspunkt lära känna varandra, respektera och förstå varandras olika värderingar, vilket motverkar främlingsfientlighet och rasism samtidigt som mångfalden bidrar till att utveckla idrottsrörelsen.

Ideellt engagemang

I idrottsrörelsen är medlemmarna med av egen fri vilja. De utformar och leder själva samheten. Att vara delaktig och ta gemensamt ansvar ger verksamheten ett mervärde. Hundratusentals ledare satsar oavlönat tid och kraft på att leda idrottsföreningarna och inte minst fostra barn och ungdomar. De bidrar härigenom till en positiv utveckling i samhället, samtidigt som de får mycket tillbaka i form av egen utveckling och delaktighet i idrottens gemenskap och glädje. Det ideella engagemanget utgör i sig en grundläggande kraft att värna om. Det är idrottens kännemärke. De ideella ledarna ska erkännas, uppmuntras och ges möjlighet till utveckling.

Rent spel

En känsla för ärlighet och rent spel ligger i idrottens natur. Det är meningslöst att tävla om inte alla följer gemensamt uppsatta regler. Därför arbetar vi för en konsekvent regelefterlevnad och uppmuntrar gott uppträ-

dande såväl på som vid sidan av idrottsarenan, för att skapa en positiv miljö för såväl utövare som supportrar. Därför tar svensk idrott också avstånd från och arbetar aktivt mot användandet av förbjudna preparat – doping – för att uppnå bättre resultat.

En god hälsa

Ett av idrottens syften, och ett skäl för många att idrotta, är att förbättra hälsan. Fysisk aktivitet bidrar livet igenom, också för äldre, till bättre hälsa. Inom idrotten lär sig barn och ungdomar hur kroppen fungerar och vad som krävs för att den ska må bra. Att ta ställning mot sådant som är skadligt och nedbrytande, t ex användande av droger och tidigt bruk av alkohol, är därför självklart. När idrott utövas uppkommer ibland skador av olika slag. Genom utbildning och rätt bedriven träning försöker vi förebygga sådana.

Sund ekonomi

Inom idrotten hanteras mycket pengar. Detta är särskilt aktuellt i elitsammanhang och inom vissa massmedialt exponerade idrotter. All hantering ska ske i enlighet med gällande lagar och regler och med hänsyn tagen till vår folkrörelsens etiska krav.

Miljömedvetenhet

Alla är vi beroende av och vill ha en ren och frisk miljö att överlämna till våra barn. Medvetenhet om miljöns krav och människans påverkan är en viktig del av barns och ungdomars fostran. Idrottsrörelsen tar sitt ansvar genom att så långt det är möjligt anpassa sin verksamhet så att den inte påverkar miljön negativt. Det gäller också de omfattande resorna i samband med träning och tävling, som ska göras så trafiksäkra och miljövänliga som möjligt. Många idrotter använder dessutom naturen som sin "idrottsplats". Här har vi mot bakgrund av bl a allemansrätten ett särskilt ansvar förenat med såväl rättigheter som skyldigheter.

Idrotten i samhället

I ett demokratiskt samhälle är aktiva och framåtblickande folkrörelser med ett aktivt föreningsliv en oumbärlig tillgång. Genom att medborgarna engageras i ett frivilligt arbete kring gemensamma intressen och mål bidrar folkrörelsernas aktiviteter till en positiv utveckling av samhället.

Den svenska idrottsrörelsen är, med sina mer än tre miljoner medlemmar och över 600 000 ideellt verksamma ledare, en unik kraft i detta arbete, inte minst genom sin enastående attraktionskraft för barn och ungdomar. Detta gör idrottsrörelsen till Sveriges största och mest livskraftiga folkrörelse.

Idrottsrörelsens styrka har sin grund i att den, som folkrörelse, byggs från basen. Denna bas utgörs av de över 20 000 fria föreningarna. I dessa föreningar finns alltifrån barn- och ungdomsverksamhet och motionsidrott till yppersta elit inom många olika idrotter.

Riktlinjer Idrotten i samhället

- Idrottsrörelsen ska verka i enlighet med vår gemensamma vision och värdegrund, vi vill ständigt utvecklas och förbättras till både form och innehåll.
- Idrottsrörelsen ska värna om sin ställning som frivillig, självständig och sammanhållen folkrörelse, byggd på föreningar och förbund organiserade i Riksidrottsförbundet.
- Idrottsrörelsen ska värna om och sträva efter att utveckla det ideella engagemanget som bas för sin verksamhet.
- Idrottsrörelsen ska genom sin verksamhet medverka till en positiv utveckling i samhället och aktivt ta ställning mot det som är dåligt och nedbrytande.
- Idrottsrörelsen ska erbjuda alla som vill, oavsett nationalitet, etniskt ursprung, religion, ålder, kön eller sexuell läggning samt fysiska eller psykiska förutsättningar, en positiv, hälsofrämjande och utvecklande fritidsmiljö.
- Idrottsrörelsen ska utnyttja möjligheterna att bidra till ökad förståelse för folk från andra kulturer och häri-

genom motverka rasism och främlingsfientlighet, genom att aktivt arbeta för att invandrare och barn och ungdomar med invandrarbakgrund kommer med i idrottens föreningsverksamhet.

- Idrottsrörelsen ska bedriva en verksamhet som på alla nivåer är trovärdig i förhållande till idrottens idé och mål.
- Idrottsrörelsen ska verka för ett fortsatt starkt samhällsstöd och genom dess fördelning stimulera verksamhet som bedrivs i enlighet med idrottens idé och mål.
- Idrottsrörelsens förbund och föreningar ska samverka med varandra och med idrottens stödorganisationer för att minska kostnaderna och effektivisera administrationen.
- Idrotten ska följa FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna, FN:s konvention om barns rättigheter (Barnkonventionen) och FN:s internationella konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Idrott för barn

Med idrott för barn avser vi idrott upp till och med tolv års ålder. Barnidrotten utgår från ett barnrättsperspektiv. Där får barnen leka och pröva på olika idrotter och därigenom utveckla fysiska grundfärdigheter. Barnets allsidiga utveckling är normgivande för verksamheten.

För barn är tävlingen ett naturligt inslag i idrotten, liksom i leken.

Riktlinjer Idrott för barn

- Idrott för barn ska bedrivas ur ett barnrättsperspektiv och följa FN:s konvention om barns rättigheter (Barnkonventionen).
- Idrott för barn ska vara lekfull, allsidig och bygga på barnens egna behov och förutsättningar samt ta hänsyn till variationer i utvecklingstakt.
- Idrott för barn ska utformas så att de kan lära sig idrotten och få ett livslångt intresse för den.
- Idrott för barn ska i första hand bedrivas i enkla former i närområdet. Även tävlingsverksamheten ska huvudsakligen ske lokalt och resultatet ska ges liten uppmärksamhet.
- Idrottsföreningarna ska erbjuda alla barn en kamratlig och trygg social miljö, där de kan utvecklas och bli delaktiga i utformningen av verksamheten och därmed vänja sig vid att ta ansvar för sig själva och andra.
- Idrott för barn ska ledas av ledare med grundläggande kunskap om barns fysiska, psykiska och sociala utveckling.
- Barn ska i idrottsverksamheten få lära sig att ta hänsyn till kamrater och ledare samt lära sig vikten av rent spel.
- Barn mår bra av att utöva flera olika idrotter och ska ha rätt att göra detta i olika föreningar.
- Idrottsrörelsen ska i samverkan med skolan bidra till ökad fysisk aktivitet inom ramen för den samlade skoldagen.

Idrott för ungdom

Med ungdom avser vi åldrarna 13-20 år. Successivt sker en naturlig differentiering mellan olika idrottsliga ambitionsnivåer. De principer om lekfullhet och allsidig träning, som gäller inom barnidrotten, ska också gälla under de första åren inom ungdomsidrotten.

Många föreningar bedriver en omfattande tävlingsinriktad verksamhet för barn och ungdomar med en eller flera träningsgrupper i varje åldersklass. Vissa ungdomar vill satsa mot en hög idrottslig nivå. För de allra flesta är emellertid seriespelet på någon distriktsnivå i lagidrotter eller föreningstävlingar i en individuell idrott den tävlingsmässiga karriärens höjdpunkter. Idrottens inneboende värden – gemenskapen, välbefinnandet efter en egen prestation och, ibland, segerns sötma – är dock densamma oavsett nivå.

Riktlinjer Breddidrott för ungdom

- Idrott för ungdomar upp till 18 år ska bedrivas ur ett barnrättsperspektiv och följa FN:s konvention om barns rättigheter (Barnkonventionen).
- Övergången mellan barn- och ungdomsidrotten ska ske successivt och hänsyn tas till individernas olika behov, förutsättningar och utvecklingstakt.
- Övergången mellan breddidrott och elitinriktad tävlingsidrott eller omvänt för ungdomar ska ske successivt.
- Idrottsrörelsen ska i större utsträckning utveckla tränings- och tävlingformer som svarar mot flickors och pojkars behov av breddidrott.
- Idrottsrörelsen ska ta tillvara ungdomarnas egna erfarenheter och synpunkter i utformning och ledning av tränings- och tävlingsverksamhet.
- Ledare inom ungdomsidrotten i föreningar och förbund ska få möjlighet att fördjupa sina kunskaper såväl om

träningsplanering inom den egna idrotten som om flickors och pojkars fysiska, psykiska och sociala utveckling.

- Ledarskap ska vara en naturlig del av ungdomars idrottsutbildning som en stimulans till och förberedelse för framtida ledaruppdrag.

Riktlinjer Elitinriktad idrott för ungdom

- Idrott för ungdomar upp till 18 år ska bedrivas ur ett barnrättsperspektiv och följa FN:s konvention om barns rättigheter (Barnkonventionen).
- Alla flickor och pojkar som har talang och ambition att göra en seriös elitsatsning ska ges möjlighet att göra detta under socialt trygga former.
- Övergången mellan barn- och ungdomsidrotten ska ske successivt och hänsyn tas till flickors och pojkars olika behov, förutsättningar och utvecklingstakt.
- Tävlingsverksamheten för såväl flickor som pojkar ska utformas så att den stimulerar till kvalitativ och långsiktig idrottslig utveckling, och motverkar utslagning.
- De som leder ungdomsidrotten i föreningar och förbund ska få möjlighet att fördjupa sina kunskaper såväl om träningsplanering inom den egna idrotten som om flickors respektive pojkars fysiska, psykiska och sociala utveckling.
- Den svenska modellen, där möjligheter ges att kombinera elitsatsningen med studier på gymnasial nivå, ska utvecklas ytterligare genom att idrottsgymnasieverksamheten knyts närmare till stödsystemet för den elitinriktade idrotten.
- Ungdomar som satsar på elitinriktad tävlingsidrott ska få möjlighet att skaffa sig kunskaper om de faktorer som påverkar deras idrottande och få inflytande över besluten i frågor som rör dessa.
- Svensk ungdomsidrott ska utvecklas enligt idrottens etiska värderingar. Alla inblandade ska aktivt motverka bruket av doping och andra regelöverträdelser samt kontinuerligt diskutera var de etiska gränserna går för de ständigt förfinade metoder som används för att uppnå bättre resultat.

Idrott för vuxna

Med vuxna avser vi dem som är över 20 år. Vid det laget har de allra flesta tagit ställning till om de vill satsa fullt ut på sitt idrottande eller vill fortsätta idrotta mest för gemenskapens och det egna välbefinnandets skull. Samtidigt är gränsen mellan elitidrott i egentlig mening, dvs idrott på mästerskapsnivå, och den betydligt mer omfattande övriga tävlingsidrotten fortfarande flytande. Välbefinnandet, glädjen och prestationen utgör grunderna för allas idrottande, men deras olika betydelse varierar såväl mellan olika individer som över tid.

Riktlinjer Breddidrott för vuxna

- Idrottens gemenskap ska vara öppen för alla, oavsett egen ambitionsnivå.
- Idrottsrörelsen ska utforma sin verksamhet så att den främjar en god hälsa.
- Idrottsrörelsen ska utveckla sin verksamhet så att den i ökad utsträckning kan attrahera även vuxna kvinnor och män som vill idrotta på motionsnivå för rekreation och rehabilitering.
- Idrottsrörelsen måste ständigt vara lyhörd för nya trender och kvinnors och mäns växlande behov och önskemål. Detta innebär bl a att kontinuerligt se över och utveckla den egna tränings- och tävlingsverksamheten.
- Idrottsrörelsen ska erbjuda även äldre människor åldersanpassade aktiviteter.

Riktlinjer Elitriktad idrott för vuxna

- Tävlingsidrotten organiseras av specialidrottsförbunden, vilka har det fulla ansvaret för tävlingsverksamheten inom alla de idrottsgrenar förbundet administrerar.
- Specialidrottsförbunden ska påverka sina internationella förbund att utveckla sin tävlingsverksamhet så att den går att kombinera med de nationella tävlingarna och så att alla utövare kan delta på rättvisa villkor.
- Idrottsliga framgångar är bra för Sverige. Därför ska svenska idrottsutövare ges möjligheter att, inom ramen för svensk idrotts etiska värderingar, maximalt få utveckla sin prestationsförmåga med sikte på att uppnå internationell elitnivå.
- Resurser ska kraftsamlas för att genom gemensamt utvecklingsarbete göra det möjligt för aktiva och tränare att snabbt tillgodogöra sig nya rön inom forskningen och intressanta erfarenheter från andra idrotter. Behovet av fortsatt satsning på forskning och utvecklingsarbete om

kvinnor och idrott ur ett kvinnoperspektiv bör betonas.

- Varje enskild idrottsförening bestämmer, inom ramen för idrottens gemensamma mål och riktlinjer, mot vilka nivåer man vill inrikta sin verksamhet och med vilka metoder och resurser man vill uppnå dessa.
- Tränare och ledningsgrupper inom förbund och föreningar ska erbjudas goda möjligheter att utveckla sin kompetens, såväl inom den egna idrotten som i samspel med ledare och tränare från andra idrotter. Utbildning i jämställdhetsfrågor ska ingå som ett moment i olika former av utbildning för kvinnliga och manliga ledare, tränare och anställd personal inom idrotten.
- Svensk tävlingsidrott ska utvecklas enligt idrottens etiska värderingar. Alla inblandade ska aktivt motverka bruket av doping och andra regelöverträdelser samt kontinuerligt diskutera var de etiska gränserna går för de ständigt förfinade metoder som används för att uppnå bättre resultat.
- Idrottsrörelsen ska ta sitt ansvar för elitidrottarnas utveckling som människor och redan från början förbereda dem för livet efter idrottskarriärens slut.

Det ideella ledarskapet

Folkrörelseidrotten bygger i allt väsentligt på det ideella ledarskapet. Mer än 600 000 ledare ägnar varje år minst 140 miljoner timmar åt idrotten, som aktivitetsledare eller förtroendevalda föreningsledare.

Nästan alla barn och ungdomar i vårt land är under någon period av sitt liv med i idrotten. Det ger idrottsledarna de näst efter familjen och skolan största möjligheterna att påverka och fostra ungdomarna och att härigenom bidra till en positiv samhällsutveckling.

Detta ställer krav på verksamhetens kvalitet och lägger ett stort ansvar på ledarna. Deras roll består inte enbart av att lära ut idrottslig teknik utan också av att förmedla idrottens grundläggande värderingar.

Riktlinjer Det ideella ledarskapet

- Idrottsrörelsen ska i alla sammanhang sträva efter att synliggöra idrottsledarnas betydelse för såväl idrotten som samhället i stort.
- Idrottsrörelsen ska sträva efter att finna former för att i ökad omfattning rekrytera ledare från grupper som idag är underrepresenterade, inte minst ungdomar.
- Idrottsrörelsens ledare ska erbjudas utbildning för att kunna ta till sig ny kunskap som möjliggör en kontinuerlig utveckling av verksamheten.
- Utbildningen ska anpassas efter ledarnas behov och vara av god kvalitet såväl till sitt innehåll som i sin pedagogiska uppläggning.
- Idrottsledare ska för att stärka kvaliteten i verksamheten erbjudas möjligheter till minst ett utbildningstillfälle per år.
- Den frivilliga ledarutbildningen ska bygga på forskningsrön och erfarenheter från utvecklingsarbete inom olika idrottsliga områden och dra nytta av erfarenheter från idrottsanknutna yrkesutbildningar.
- Utbildningen ska organiseras med hänsyn till människors olika förutsättningar så att den ger varje individ möjlighet att utveckla sin personliga ambition, sitt intresse och sin talang.
- Föreningsmedlemmar ska erbjudas utbildning som ökar deras idrottskunskaper, stimulerar intresset för att medverka i föreningens utveckling och ger personlig utveckling.
- Ungdomar ska erbjudas utbildning som hjälper dem att utvecklas såväl personligt som idrottsligt samt ger dem möjligheter att ta ansvar för och påverka sin situation i föreningen.

Stöd till lokal utveckling

Den svenska idrottsrörelsens styrka, vad gäller såväl bredd som elit, ligger i dess förankring på den lokala nivån. Det faktum att det över hela landet finns idrottsföreningar som är öppna för alla och allmän tillgång till idrottsanläggningar av god kvalitet har gjort målsättningen idrott åt alla realistisk.

Denna fasta lokala förankring har varit möjlig inte minst tack vare ett nära och gott samarbete mellan idrottsrörelsen och kommunerna. Framför allt har de satsat på att bygga och driva idrottsanläggningar öppna för alla, gratis eller till låg kostnad.

Riktlinjer Stöd till lokal utveckling

- Idrottsrörelsen ska, genom att synliggöra sin samhällsnytta, argumentera för ett fortsatt starkt kommunalt stöd.
- I tider av minskat ekonomiskt utrymme ska de ekonomiska bördorna bäras solidariskt av alla föreningar.
- Idrottsrörelsen ska verka för att det kommunala stödet i dess olika former fördelas rättvist mellan olika grupper av idrottsutövare.
- Idrottsorganisationerna ska i en öppen dialog med kommunerna finna former för ett konstruktivt samarbete.
- Idrottsrörelsen ska reagera kraftfullt när kommuner startar verksamheter som direkt konkurrerar med idrottsföreningarnas, i stället för att skapa förutsättningar för och komplettera dem.
- Idrottsrörelsen ska verka för att idrottsanläggningar hålls öppna för allmänheten, även i de fall föreningarna tar över arbetsuppgifter som tidigare legat på kommunerna. Detta förutsätter dock ett fortsatt stöd från kommunerna.

Stöd till internationell utveckling

Idrotten är en utpräglat internationell företeelse. Inom idrotten finns ett intensivt utbyte mellan människor från olika nationer, liksom en omfattande internationell organisation. I tävlingar med internationellt deltagande träffas idrottsutövare och ledare och lär känna varandra, såväl som medtävlare som i umgänget utanför idrottsarenan. Det gäller alla nivåer, från ungdomar i en cupturnering med flera tusen deltagare till elitidrottare som kontinuerligt tävlar mot varandra i stora internationella tävlingar runt om i världen och ledare som möts för att dryfta gemensamma frågor.

Riktlinjer Stöd till internationell utveckling

- Svensk idrottsrörelse ska sträva efter att öka sitt internationella inflytande, genom att öka representationen i de internationella organens beslutande församlingar.
- Svenska idrottsledare ska stimuleras att åta sig internationella uppdrag och ges möjlighet att få den utbildning och det erfarenhetsutbyte som erfordras för att fullgöra uppdragen på ett bra sätt.
- Svenska idrottsledare ska sträva efter att påverka den internationella idrotten så att de grundvärderingar om demokrati och människors lika värde, som gäller i vår svenska idrott, blir gällande också i den internationella idrotten.
- Svensk idrottsrörelse ska sträva efter att öka jämställdheten i internationella idrottsorganisationers beslutande församlingar.
- Svensk idrott ska bidra till att på ett positivt sätt marknadsföra Sverige.
- Svensk idrott ska verka för att säkerställa idrottens självständighet och idrottens särart inom EU-samarbetet.
- Idrottsrörelsen ska verka för att stat och kommuner tar ett ekonomiskt ansvar när det gäller stora internationella idrottsevenemang i Sverige.

Forskning och utveckling

Idrottsrörelsen har med sina nära tre miljoner medlemmar en bred förankring i samhället.

Om man ser till det engagemang och det intresse människor uppvisar är den en av våra mest omfattande kulturyttringar. Det är därför rimligt att staten tar ansvaret för att skapa ekonomiska och organisatoriska förutsättningar för den grundläggande och långsiktiga forskning som krävs för idrottens utveckling, liksom man gör inom exempelvis andra kulturområden som teater, bildkonst, musik och litteratur eller inom folkhälsområdet i övrigt.

Detta bör ske inom de organ och organisationer som staten har för forskning och samhällsutveckling, samt med resurser som staten ställer till förfogande.

För närvarande förmedlas detta direkta stöd genom Centrum för idrottsforskning, som är ett av regeringen inrättat organ med uppgift att initiera, samordna och stödja forskning inom idrottens område.

Riktlinjer Forskning och utveckling

- Idrottsrörelsen ska sträva efter att få största möjliga inflytande i de organ som ansvarar för forskning inom idrottsanknutna områden för att kunna påverka att relevant forskning kommer till stånd.
- Idrottsrörelsen ska ta ansvar för sin egen kompetensutveckling genom att i såväl gemensamma som i idrottspecifika utvecklingsarbeten knyta ihop forskningens resultat med tränares och andra aktivitetsledares erfarenheter av praktisk tillämpning.
- Samarbetet mellan RF och SOK, med anknutna regionala utvecklingscentrum, ska vidareutvecklas.
- Idrottsrörelsen ska utveckla former för forskningsinformation som möjliggör att ny kunskap kontinuerligt förs ut till tränare och andra aktivitetsledare i föreningarna.
- RF ska satsa på utbyggnad av RF:s utvecklingscentrum på Bosön som det nav kring vilket svensk idrotts prestationsutvecklingssystem byggs upp. RF ska vidare utveckla samarbetet med universitet, andra högskolor och utvecklingscentrum som bedriver forskning och utveckling av betydelse för utvecklingen.

© Riksidrottsförbundet

Foto: Bildbyrån

Grafisk form / Produktion: Mu ab

Tryck: Andrén Holm, Stockholm 2009

RIKSIDROTTSFÖRBUNDET

Idrottens hus, 114 73 Stockholm | Tel: 08 - 699 60 00 | Fax 08 - 699 62 00

E-post: riksidrottsforbundet@rf.se | Hemsida: www.rf.se